

הייד התיזקה

רוח רעה מהלכת אימים במדינה — הרוח הרעה של הייאוש מן הדמוקרטיה.

נדמה שכבר נאמר על כך הכל. אין צורך בסיקרי דעתיקה כדי לעמוד על תופעה זו. אפשר לשמוע על כך על כל צעד ושעל. מפי צעירים ומפי קשישים. מפי אשכנזים ו"בני-עדות-המזרח". די. די. נמאסה. כל הדמוקרטיה הזאת. צריכים לשים קץ לבאלאגאן. **דרושה יד חזקה.**

הממשלה אינה מתפקדת. בגין אינו אשם בכך לבדו. גם הממשלה הקודמת, של רבין, לא תיפקדה, וגם הממשלה הבאה, של פרס, לא תתפקד. די להסתכל איך פרס מספספ עכשיו, איך נכשל בפרשת יעקוב לוינסון, איך פיטפטו אנשיו עוד לפני שיצא מן הפגיושה עם המלך חסן. אם הם מתנהגים כך באופוזיציה, איך יתנהגו בשילטון? נורא לחשוב על כך! והכנסת? פחד! המליאה ריקה, עד ש"היוצר הנלק לנעול את הישיבה" יושבים במינון, עושים קנוניות ומברברים. וביכלל, המפלגות ו— סופר-מארקטיס, בלי של אינטרס ודיעבד. הכל צביעות והתחסדות. אדם הגון אינו יכול להת-קיים שם. ובמיפלגות הקטנות אין טעם לתמוך, מפני שהן קטנות. הממשלה כולה רקובה. אין טעם לתקן פרט זה או אחר. שינוי שיטת-הבחירות, חוקי-מיפלגות, שינוי בתקנון-הכנסת — הכל שטויות של פרופסורים. צריכים לחסל את המורשת כולה. היא פשוט אינה מתאימה לנו. **צריכים להכניס סדר לברדק, אחת ויתמיר.** דרוש פיתרון ראדיקלי. יד חזקה!

היטלר ושות' הבטיחו בטחנות רבות — מתחברות הגזע, דם ואדמה, ומה עוד, החדשות הגזע. דם ואדמה, ומה עוד, **אך על הכף האפילה הכבדה אחת, שמשכה את הדור יותר מכך אחרת: ההבטחה להקמת מושטר חזק, יעיל, נחושה-חלטה, מסודר.** אחרי השואה הכלכלית שעברה על העולם המערבי עם התמוטטות הבורסה ב-1929, אחרי שנים ארוכות של מנהיגים עלובי-נפש בכל הדמוקרטיות המערביות, התגעגעו העמים למישטר חדש. רבים אמר רו לעצמם בליבם: „לא חשוב איהו מין

להן היכולת לקבל את מעשיהם בתבונה וביעילות, לקבל החלטות נוקבות, לפעול בצורה חותכת. אין צורך להוסיף כי תחושה כללית זאת עוד גברה כאשר פרצה המילחמה. היטלר כבש את פולין במלחמת-בוק. נורא השתלט במהירות-שיא על דנמארק. הוא ווגיה, הולנד, בלגיה, צרפת. הוא עמד ללכוש אירטוט את ברטניה. הוא השי-חלט על הבאלקאנים. הוא פלש לברית-המועצות האדירה, הגיע במכה מדהימה אחת אל שערי מוסקוה, לנינגראד והי-קוואו.

היטלר ומוסוליני: מאחרי המסך שלט הברדק

ה תופעה הזאת מפחידה אותי מאוד. אבל היא גם קצת מצחיקה אותי. כי כבר עברתי מן זה פעם.

אני, וכל בני-גילי, שנולדו באמצע שנות ה-20, ושעמדו על דעתם בשנות ה-30.

איננו זקוקים לעמוד האש, כדי להיזכר. אולי כדאי לספר על כך למי ששוד לא היה אז בתיים. זהו הנסיון המזוקק של דור שלם. **דור שלמד כי הייד החזקה אינה רק הרת-שואה — פשוטו כמשמעו — לעמים אחרים, אלא גם לעם שהעצמה.**

לדונת ה-30 היו תקופת-שפל לדמר קראטיה. לא רק מבחינה משית, אלא גם מבחינה רעיונית ורוחנית.

מדינה אחרי מדינה התחסרה למיקסם הדיקטטורה. בעיקבות איטליה (בניטו מר סוליני) וגרמניה (אדולף היטלר) צעדו כל מיני מדינות קטנות וזעירות.

דיקטטורים במהדרת-כיס צצו ברחבי אירופה, כפיטריות-ירעק אחרי הגשם.

טעות היא לחשוב, בדיעבד, כי הדיק-טטורים נישאו רק על כתפיהם של הבריר-נים, בני האספסוף, הלומפן-פולטאריאט. חסריה-הששים, סוף איש מצוק, וכול איש אשר לו נושה, וכל איש מרנפש. נהרו אליהם גם יפיהנפש. מיטב הנוער האידי-אליסטי, רבים מן האינטלקטואלים.

אלה אלה משכו על-ידי פולחן הכוח הטהור, על-ידי רעיונות מעורפלים של פרידריך ניצשה („השאיפה אל הכוח“, „המיפלת הבלונדית“) שהיו מעורבים ב- כמה סיסמות פשטניות של צ'ארלס דאר-וין („הישרדות המוכשרים ביותר“), מיס-טיקה וביולוגיה.

לא רק שכירי-חרב מארוקאים הביאו את פראנצ'סקו פראנקו אל מאררוה. אלא גם משוררים וסופרים, שחלמו על התהילה הספרדית של ימים עברו.

לא היה ספק, הייד החזקה השי-תלמה להם, לגרמנים.

כ ד בני גילי, במידה שהיו ערים למתרחש בעולם — עמדו מול תור-פעה זו במבוכה ובמצוקה נפשית. אי-אפשר היה להתכחש להצי-זחות המסחררות של הדיקטי-טורים.

בהכרה או שלא בהכרה קיבלנו כור-לנו את הטענה כי הדיקטטורה היא מיש-טר יעיל. המתפקד כראוי, בעוד שהי-דמוקרטיה היא בלתי-יעילה, רופפת, חס-רת-עמדה בעצם בהותה.

עמדה לפנינו הברירה בין מישטר בלי-תיאנושי אך יעיל ובין מישטר אנושי, אך בלתי-יעיל. כאשר היטלר איים על העולם, ובלע ארץ אחרי ארץ, לא היתה זאת בחירה פשוטה.

רבים התייאשו או מן הדמוקרטיה ו-עברו אל הקומוניזם. כוחיה-משכיה הי-עצום שהיה או לסטאלין, נבע מכך שהיה דיקטטור אף הוא, ראש של מישטר יעיל ומאורגן, שיכול היה להילחם בהיטלר. האינטלקטואלים שראו בהיטלר את הסכי-נה הגדולה ביותר שקמה לאנושות מאז גייגיס האן, אך שהתייאשו מן הדמו-קרטיה „הרקובות“, עברו בהמוניהם אל הדיקטטורה האדום.

על הייד החזקה, כך סברו, אפשר לתת-גבר בכ עזרת יד חזקה אחי-רת. אם רוצים למגר את הדיקטי-טורה הפאשיסטית, יש לתמוך כי-דיקטטורה הקומוניסטית.

(תמונה זו התערערה במיקצת כאשר נחתם הסכם מלוטובריבינסק, ושתה הי-דיקטטורות הייבות חיבקו זו את זו. לי-חסידי הדי-חזקה-השמאלית היתה זאת תקופה נוראה. אבל כעבור שנתיים פלי-את הנאצית לברית-המועצות, והכל בא על מקומו במילחמה. סטאלין חזר והיה שוב „שמש העמים“).

וכך, עד שהתהפך גלגל המזל-חמה, שלט בעולם המיתוס של הייד החזקה היעילה. דור שלם קיבד אותו מרצון או מאונס, כהכרה או מתחת לפה ההכרה.

א כל הגלגל התהפך. הדמוקרטיה ניצחה במילחמה. אפשר להתווכח על השאלה מי תרם יותר לניצחון על הפא-שיזם — הצבא הסובייטי או צבאות הי-דמוקרטיה המערביות. אך אין ספק שהי-אמריקאים הבריתים תרמו תרומה עצו-מה לניצחון.

האמריקאים? הבריטים? אותן דמוקר-טיה „עלובות“, „רקובות“, שהיטלר ומור-סוליני דיברו עליהן בבוז כה תהומי? **אכן כן.**

אחרי המילחמה, כאשר נפלו הארכיגוים הנאציים אדיריה-הממדים לידי המנצחים, ניתן לבני-דורי להציג בפעם הראשונה גיל מאחורי מסכי-הברזל של הדיקטטור-רות הפאשיסטיות. כעבור כמה שנים, כאשר הרים ניקיטה כרושצ'וב חלקים ממסך-הברזל של התקופה הסטאלינית, ניתן היה גם להציג אל תוך הדיקטטור-רה האדומה.

התוצאה היתה מדהימה. המני-תום של הדיקטטורה היעילה מת-מוות חטוף. במקומו באה תמונה שונה לגמרי.

הדיקטטורות, כך הסתבר, לא היו יעי-לות מעולם. הן רק ידעו להסתיר את מחדליהן בעזרת מכונת-התעמולה הכבדי-מה והצנזורה, מצד אחד, ובאמצעות הי-מישטרה החשאית, מחנה-הריכוז ומרתף-העיניים, מצד שני.

הסתבר כי היטלר הסתבך במילחמה עם בריטניה בטעות. שמוסוליני נכנס למיל-חמה ביגלל בחשבונו, שהצבא הי-גרמני המהולל כלל לא היה מוכן למיל-חמה. שהיטלר שילו היו נחותים וחיל-האוויר שלו בלתי-מתאים לתפקיד. שלא זה בילבד שבדיקטטורה הנאצית לא שרר הסדר, שהעולם התפעל ממנו, אלא שהיה כה באלאגאן שלא-ייראמן. כל ראשי הי-מישטר לחמו ברעהו, חיבלו איש במאצני רעהו גם בשיא המילחמה. הי-מטכ"ל, שלא האמין בסיכויי הניצחון, הי-סס במשך כל השנים על סף ההחלטה לחולל הפיכה צבאית.

הפועלים הגרמניים עבדו היטב, כפי שעבדו תמיד. אך גם בשיא המאבק הי-חיים-ולמוות, לא היה המשק הגרמני מגוייס כולו למאמץ המילחמה. הוא ייצר גם צעצועים ודיבריי-מותרות.

כיום ברור לחלוטין כי הדמוקרטי-טיות היו, בסך הכל, יותר יעילות. נכון שהן היו זקוקות לזמן רב יותר כדי להתעורר ולהתגייס (ובכך היתרון האמיתי של הדיקטטורה על פני הדמו-קרטיה). אך משתעוררו — היה גיוסן יעיל יותר. למעט ככל השטחים — הייצור, התעמולה, הלוחמה הפסיכולוגית, ואולי אף הגיוס עצמו — עלו הדמוקר-טיות על הדיקטטורות.

זוהי האמת ההיסטורית: **בחשי-בון הפופי לא היו הדמוקרטיה יותר יעילות מן ריות.** הן היו גם יותר יעילות.

דיעבד, אחרי שנהרסו המיתוסים, ניתן גם להבין מדוע זה כך.

היעילות של הדיקטטורים, בעלי היד-החזקה, היא למראית-עין בלבד. היא זקוקה למאמץ בלתי-גלוי של כפייה, של תרמית וטרור, ואלה הם מכשירים בלי-תייעילים.

כי האדם החופשי, הפועל מתוך הכרה פנימית, הוא מוכשר ופורח יותר מאשר העבד, הפועל מתוך פחד או התלהבות מזאבותית.

הדיקטטורה היא מישטר בזבזני, מפני שהיא נאלצת להקדיש משאבים עצומים לשיטור, לפיקוח ולדיכוי. היא נאלצת לרצוח, לכלוא, לענות או הנגלות את בעלי מיטב המוחות, שאינם תלמידים כפיה. היא נאלצת למועז את הורם הי-חופשי של מידע ורעיונות, שבו העורר-בה ליעילות — אפילו כשמייצרים פצי-צות-גרעיניות. לא רק תומאס מאן וארי-תורו וטוסקאניני ברחו, אלא גם אלברט איינשטיין ומיטב המדענים.

זהו לקח של דור. כדאי לדור החדש ללמוד את הלקח היטב. **הייד החזקה אינה חזקה לעולם. כפופו של דבר, זוהי הייד המפפיה.**